

**VALSTYBINĖS AUGALININKYSTĖS TARNYBOS
PRIE ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS
DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL VALSTYBINĖS AUGALININKYSTĖS TARNYBOS PRIE ŽEMĖS ŪKIO
MINISTERIJOS ETIKOS KODEKSO PATVIRTINIMO**

2019 m. rugsėjo 27 d. Nr. A1-555
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 3 straipsnio 2 dalimi:

1. Tvirtinu Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos etikos kodeksą (pridedama).
2. Įpareigoju Bendrųjų reikalų skyriaus darbuotoją, atsakingą už šio įsakymo registravimą, supažindinti su šiuo įsakymu struktūrinių padalinių vadovus ir darbuotojus, nepriklausančius jokiai padaliniui.

Direktorius

Sergejus Fedotovas

VALSTYBINĖS AUGALININKYSTĖS TARNYBOS PRIE ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS ETIKOS KODEKSAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos etikos kodeksas (toliau – kodeksas) apibrėžia veiklos ir tarnybinės etikos principus, kurių turi laikytis Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Augalininkystės tarnyba) valstybės tarnautojai ir darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis, (toliau – tarnautojai) tarnybos ir darbo (toliau – tarnyba) metu bei kurių rekomenduojama laikytis ne tarnybos metu.

2. Kodekso paskirtis – reglamentuoti tarnautojų tarpusavio santykius tarnybos metu, santykius su asmenimis, kurie kreipiasi į Augalininkystės tarnybą, ir ūkio subjektais, kitomis institucijomis, didinant teigiamą Augalininkystės tarnybos įvaizdį ir visuomenės pasitikėjimą Augalininkystės tarnybos veikla.

3. Kodekso taikymo tikslas – padėti formuoti tarnautojų dorovinėms vertybėms, užtikrinti kūrybingą, geranorišką darbo aplinką, ugdyti pagarbą vienas kitam, besikreipiantiems asmenims ir ūkio subjektams, užkirsti kelią korupcijai bei stiprinti tarnautojo autoritetą.

4. Šiame kodekse vartojamos sąvokos:

4.1. **dovana** – tai turtas ar turtinė teisė (reikalavimas), neatlygintinai perduota tarnautojo nuosavybėn, taip pat tarnautojo atleidimas nuo turtinės pareigos dovanotojui ar trečiajam asmeniui, kai tai yra ar gali būti susiję su tiesioginiu ar netiesioginiu poveikiu jo veiksams ar sprendimams, susijusiems su pareigomis;

4.2. **įžeidimas** – tai situacija, kai tarnautojas viešai ar neviešai veiksnu, žodžiu ar raštu užgauliai pažemino žmogų;

4.3. **kodekso pažeidimas** – tai šiame kodekse nustatytų tarnautojo elgesio principų ir / ar normų pažeidimas, padarytas dėl tarnautojo kaltės;

4.4. **korupcija** – valstybės tarnautojo ar jam prilyginto asmens tiesioginis ar netiesioginis siekimas, reikalavimas arba priėmimas turtinės ar kitokios asmeninės naudos (dovanos, paslaugos, pažado, privilegijos) sau ar kitam asmeniui už atlikimą arba neatlikimą veiksnių pagal einamas pareigas, taip pat valstybės tarnautojo ar jam prilyginto asmens veiksmai arba neveikimas siekiant, reikalaujant turtinės ar kitokios asmeninės naudos sau arba kitam asmeniui ar šią naudą priimant, taip pat tiesioginis ar netiesioginis siūlymas ar suteikimas valstybės tarnautojui, jam prilygintam asmeniui

turtinės ar kitokios asmeninės naudos (dovanos, paslaugos, pažado, privilegijos) už atlikimą arba neatlikimą veiksmų pagal valstybės tarnautojo ar jam prilyginto asmens einamas pareigas, taip pat tarpininkavimas darant nurodytas veikas;

4.5. **šmeižimas** – melagingų prasimanymų, žeminančių kito asmens garbę ar orumą, skleidimas.

5. Kitos šiame kodekse vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžiamos Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo, Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos bei Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymuose.

II SKYRIUS VEIKLOS IR TARNYBINĖS ETIKOS PRINCIPAI

6. Atsakomybės principas. Vadovaudamasis šiuo principu tarnautojas privalo:

6.1. asmeniškai atsakyti už savo veiksmų padarinius, naudojamos informacijos, dokumentų tinkamą naudojimą ir konfidencialumą;

6.2. vadovo reikalavimu atsiskaityti už savo veiklą;

6.3. gilintis į atliekamų darbų esmę, vengti skubotumo ir paviršutiniškumo, bet nevilkinti atliekamų darbų;

6.4. nevengti atsakomybės už padarytas klaidas ir stengtis kuo greičiau jas ištaisyti.

7. Atvirumo principas. Vadovaudamasis šiuo principu tarnautojas privalo:

7.1. būti atviras kitokiam požiūriui, pozityvioms iniciatyvoms, dialogui, bendradarbiavimui, naujovėms;

7.2. ieškoti naujų ir veiksmingų būdų, kaip spręsti problemas, ir nuolat mokytis iš gerosios patirties pavyzdžių;

7.3. bendradarbiauti Augininkystės tarnybos viduje, dalytis žiniomis bei informacija;

7.4. rodyti gerą pavyzdį, elgtis nepriekaištingai, būti patikimas, geranoriškas;

7.5. skatinti darbingą, pasitikėjimu grįstą ir konstruktyvią atmosferą;

7.6. priimdamas sprendimus vadovautis aiškiais vertinimo kriterijais, vengti asmeniškumo, emocijų, atsižvelgti į kitokią nuomonę bei kitas objektyvias aplinkybes, jas atskirai įvertinti;

7.7. gerbti ir skatinti reikšti dalykinę nuomonę ar argumentuotus nuogąstavimus;

7.8. prisidėti prie paramos teikimo, ugdymo, tobulinant bendradarbių darbą.

8. Efektyvumo principas. Vadovaudamasis šiuo principu tarnautojas privalo:

8.1. tarnybinės veiklos rezultatų siekti kuo mažesnėmis sąnaudomis, jam skirtus išteklius naudoti ekonomiškai;

8.2. ugdyti ir tobulinti asmeninius, darbo komandoje gebėjimus ir prisidėti prie Augalininkystės tarnybos veiklos procesų nuolatinio tobulinimo;

8.3. suprasti, žinoti ir sumaniai taikyti problemų analizės ir sprendimų valdymo praktikas;

8.4. visada siekti aukščiausios kokybės rezultatų, suprasti, žinoti Augalininkystės tarnybos kokybės politikos nuostatas ir taikyti kokybės valdymo priemones;

8.5. mokytis iš atsiliepimų ir grįžtamojo ryšio, skirti laiko savianalizei ir ieškoti būdų, kaip pagerinti savo rezultatus;

8.6. naudoti savo tarnybos laiką efektyviai ir tik tarnybos tikslams;

8.7. teikti siūlymus, kaip didinti savo darbo ir Augalininkystės tarnybos veiklos veiksmingumą;

8.8. keistis informacija ir profesinėmis žiniomis su bendradarbiais.

9. Kūrybingumo principas. Vadovaudamasis šiuo principu tarnautojas privalo:

9.1. būti iniciatyvus, tarp iššūkių įžvelgti naujas galimybes valstybės sėkmei kurti ir siekti jas įgyvendinti;

9.2. turėti drąsos keistis, imtis iniciatyvos ir skatinti veikti kitus;

9.3. būti ambicingas, kryptingai siekti žinių ir sėkmės;

9.4. nuolatos generuoti naujas veiklos tobulinimo idėjas;

9.5. mąstyti savarankiškai, nestereotipiškai;

9.6. greitai orientuotis sudėtingoje situacijoje;

9.7. lengvai ir netipiškai spręsti problemas.

10. Lankstumo principas. Vadovaudamasis šiuo principu tarnautojas privalo:

10.1. gebėti prisitaikyti prie kintančių veiklos sąlygų ir reikalavimų, technologijų, technikos, darbo organizavimo pokyčių ir kitų aplinkybių;

10.2. sprendimus priimti visapusiškai išnagrinėjęs situaciją;

10.3. būti sumanus;

10.4. būti universalus.

11. Lojalumo valstybei principas. Vadovaudamasis šiuo principu tarnautojas privalo:

11.1. veikti valstybės interesų labui, nepažeisti jos konstitucinės santvarkos, prireikus imtis visų teisėtų veiksmų, reikalingų šiai santvarkai apsaugoti;

11.2. teikti aiškia, tikslia, teisinga, ūkio subjektui suprantamą informaciją, vengti dviprasmybių;

11.3. laikytis prisiimtų įsipareigojimų, neįsipareigoti padaryti to, ko neįmanoma arba neketinama vykdyti.

12. Nesavanaudiškumo principas. Vadovaudamasis šiuo principu tarnautojas privalo:

12.1. naudoti jam patikėtą turtą ir tarnybinę informaciją tik visuomenės gerovei;

12.2. eidamas pareigas nesiekti naudos sau ar kitiems su juo susijusiems asmenims (sutuoktiniui, partneriui (kai partnerystė įregistruota įstatymų nustatyta tvarka) (toliau – partneris), artimajam giminaičiui, svainystės ryšiais susijusiam asmeniui ar kitam tarnautojo viešųjų ir privačių interesų deklaracijoje nurodytam asmeniui);

12.3. vadovautis savo veikloje visuomenės viešaisiais interesais, įstatymų nustatyta tvarka ir priemonėmis vengti viešųjų ir privačių interesų konflikto;

12.4. nesinaudoti tarnybine padėtimi ir nereikalauti kitų tarnautojų pagalbos siekiant naudos sau, savo šeimai, artimiesiems ar draugams.

13. Sąžiningumo ir nešališkumo principai. Vadovaudamasis šiuo principu tarnautojas privalo:

13.1. būti objektyvus ir neturėti asmeninio išankstinio nusistatymo, priimdamas sprendimus vengti asmeniškumo;

13.2. išklausti ir pateikti tokią informaciją, kuri padėtų asmeniui priimti tinkamiausią sprendimą;

13.3. nedemonstruoti simpatijų ar antipatijų ir išskirtinio dėmesio atskiriems asmenims ar jų grupėms;

13.4. elgtis teisėtai ir savo įgaliojimus naudoti nešališkai priimant sprendimus;

13.5. nesinaudoti kitų žmonių klaidomis ar nežinojimu;

13.6. nesiimti apgaulės, sukčiavimo, korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų ar kitų teisės aktais uždraustų veikų;

13.7. nešališkai atlikti savo tarnybines pareigas, vengti viešųjų ir privačiųjų interesų konflikto, laikytis Viešųjų ir privačiųjų interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo nuostatų;

13.8. siekti žodžio ir veiksmo vienybės.

14. Padorumo principas. Vadovaudamasis šiuo principu tarnautojas privalo:

14.1. elgtis nepriekaištingai, nepriimti dovanų, pinigų ar paslaugų, išskirtinių lengvatų ir nuolaidų iš asmenų ar organizacijų, siekiančių daryti įtaką, kai jis vykdo pareigas;

14.2. būti lojalus ir paslaugus visuomenei, kuriai tarnauja, taip pat savo vadovybei, kolegoms ir pavaldiniams;

14.3. naudotis jam suteiktomis galiomis apginti visuomenės interesus nuo pažeidimų;

14.4. iš anksto nežadėti jokių sprendimų, savo pavyzdžiu formuoti nepriekaištingą tarnautojo reputaciją, padaręs klaidą – atsiprašyti ir ją ištaisyti;

14.5. vengti arogancijos ir nepagarbos vienas kitam, palaikant santykius su pavaldžiais tarnautojais, ūkio subjektais ir kitomis institucijomis;

14.6. vengti bet kokių priekabiavimo formų, asmeninio įžeidinėjimo, orumo žeminimo, kito tarnautojo darbo menkinimo, šmeižto apie bendradarbius skleidimo, nesantaikos kurstymo, neigiamų emocijų demonstravimo;

14.7. vengti elgesio, kuris gali būti suprastas kaip reikalavimas duoti kyšį, ar atlikti kitus veiksmus, nesusijusius su tarnybinėmis pareigomis, bei informuoti tiesioginį vadovą apie daromą ar patiriamą neteisėtą poveikį;

14.8. pripažinti ir laikytis etinių normų savo sprendimuose ir veiksmuose juos grindžiant faktine informacija.

15. Pagarbos žmogui ir valstybei principas. Vadovaudamasis šiuo principu tarnautojas privalo:

15.1. gerbti žmogų ir pagrindines jo teises ir laisves, valstybę, jos institucijas ir įstaigas, laikytis Lietuvos Respublikos Konstitucijos, Lietuvos Respublikos įstatymų, kitų teisės aktų ir vykdyti teismų sprendimus;

15.2. tinkamai atlikti pareigybės aprašyme nustatytas funkcijas ir laiku vykdyti pavedamas užduotis, laikydamasis įstatymų, kitų teisės aktų reikalavimų;

15.3. vykdyti savo pareigas, vadovaudamasis valstybės valdžios institucijų suformuotais tikslais ir kryptimis;

15.4. vykdyti savo pareigas rūpestingai ir atsakingai, atsižvelgdamas į visuomenės interesus;

15.5. elgtis taip, kad didėtų visuomenės pasitikėjimas Augalininkystės tarnybos vykdoma veikla ir tarnautojais;

15.6. savo elgesiu neapriboti ir nepažeisti kitų asmenų teisių ir laisvių.

16. Politinio neutralumo principas. Vadovaudamasis šiuo principu tarnautojas privalo:

16.1. būti neutralus politinio proceso dalyvių atžvilgiu;

16.2. pasikeitus politinei valdžiai – užtikrinti viešojo intereso tęstinumą;

16.3. išlikti nepriklausomas nuo politinės įtakos, susilaikyti nuo viešo savo politinių įsitikinimų reiškimo, neužsiimti agitacija, identifikuoti situacijas, kuriose asmeninės politinės pažiūros gali pakenkti jo nepriklausomumui ar objektyvumui ar kuriose jo politinės pažiūros ir veiksmai gali sukelti pavojų Augalininkystės tarnybos reputacijai ir pasitikėjimui jos veikla;

16.4. vengti aplinkybių, kai privatūs interesai galėtų paveikti sprendimų priėmimą ar sudarytų tokią regimybę visuomenei;

16.5. informuoti tiesioginį vadovą apie visus anksčiau egzistavusius ar egzistuojančius santykius ir situacijas, kurios gali kelti grėsmę jo nepriklausomumui ar objektyvumui.

17. Profesionalumo principas. Vadovaudamasis šiuo principu tarnautojas privalo:

17.1. siekti aukščiausios kokybės tarnybinės veiklos rezultatų, deramai atlikti savo pareigas, nuolat tobulėti;

17.2. atlikti pareigas laikantis teisės aktų, rekomendacijų, standartų, sutarčių ar susitarimų nuostatų, nustatytų ar sutartų terminų bei gerosios administravimo praktikos;

17.3. suprasti vykdomas funkcijas ir užduotis;

17.4. veikti kruopščiai, atidžiai, laikydamasis užduoties reikalavimų ir pagal suteiktus įgaliojimus;

17.5. išlaikyti, tobulinti ir plėtoti savo žinias ir įgūdžius, kad neatsiliktų nuo savo profesinės aplinkos raidos ir optimaliai atliktų savo darbą, įgyti naujų žinių ir gebėjimų;

17.6. gebėti dirbti įvairiose situacijose, priklausomai nuo darbo ar užduoties reikalavimų;

17.7. informuoti tiesioginį vadovą, jei darbuotojo patirtis nėra tinkama ar pakankama atlikti tam tikrą užduotį;

17.8. būti tolerantiškas, pagarbiai elgtis su kitais tarnautojais, kitais žmonėmis;

17.9. visose situacijose veikti profesionaliai ir humaniškai, teikti tą informaciją, pagalbą ar paslaugą, kuri yra būtina, bet kartu gebėti teisingai ir taktiškai atmesti neteisėtus prašymus;

17.10. suteikti ūkio subjektams informaciją apie jų teises, pareigas, galimybes ir galimus padarinius, nedarydamas įtakos asmens apsisprendimui ir jo interesams;

17.11. konfliktinėmis aplinkybėmis elgtis objektyviai ir nešališkai, išklaudyti abiejų pusių argumentus ir ieškoti objektyviausio sprendimo;

17.12. pripažinti savo klaidas ir jas taisyti arba siūlyti taisyti.

18. Teisingumo principas. Vadovaudamasis šiuo principu tarnautojas privalo:

18.1. vienodai tarnauti visiems žmonėms, nepaisydamas tautybės, rasės, lyties, kalbos, kilmės, socialinės padėties, religinių įsitikinimų ir politinių pažiūrų;

18.2. būti teisingas nagrinėdamas prašymus, skundus, pareiškimus, nepiktnaudžiauti jam suteiktomis galiomis;

19. Viešumo ir skaidrumo principas. Vadovaudamasis šiuo principu tarnautojas privalo:

19.1. užtikrinti, kad jo tarnybinė veikla būtų vieša ir suprantama, atvira įvertinti;

19.2. savo veikloje vengti viešųjų ir privačių interesų konflikto. Viešumo principo veikimas gali būti ribojamas siekiant apsaugoti asmens teises, valstybės, tarnybos ar komercinę paslaptį.

III SKYRIUS TARNAUTOJŲ TARPUSAVIO SANTYKIAI

20. Tarnautojų tarpusavio santykiai su kitais tarnautojais turi būti grindžiami pasitikėjimu, sąžiningumu, lygiateisiškumu, tolerancija, taktiškumu, mandagumu. Tarnautojai turi padėti vieni kitiems profesinėje veikloje, keistis patirtimi ir žiniomis.

21. Tarnautojai negali:

21.1. įžeidinėti, žeminti kitų tarnautojų darbo, pareigų ar menkinti jų reputacijos;

21.2. šmeižti kitų tarnautojų;

21.3. kurstyti nesantaikos, šantažuoti bei grasinti;

21.4. seksualiai ar kitaip priekabiauti;

21.5. varžyti kitų tarnautojų teisių ar teikti privilegijų dėl jų tautybės, kilmės, kalbos, rasės, lyties, seksualinės orientacijos, amžiaus, socialinės, turtinės ar šeiminės padėties, religijos, įsitikinimų, politinių ar kitų pažiūrų, užimamų pareigų;

21.6. trukdyti bendradarbių darbui ir sudaryti situacijas, verčiančias bendradarbius atskleisti informaciją, kuri neturi būti prieinama kitiems asmenims.

22. Tarnautojai turi vengti:

22.1. bendradarbio charakterio, jam būdingų savybių viešo aptarimo, apkalbų;

22.2. neigiamų emocijų demonstravimo.

23. Vadovaujančias pareigas einantis tarnautojas privalo:

23.1. mandagiai bendrauti su pavaldiniais;

23.2. netoleruoti asmens įžeidinėjimo ir / ar žeminimo;

23.3. sukurti kolektyve darbingą ir draugišką aplinką, užkirsti kelią konfliktams, šalinti nesutarimų priežastis;

23.4. pastabas dėl pavaldinių klaidų ir darbo trūkumų reikšti korektiškai;

23.5. stengtis paskirstyti darbą tolygiai, kad būtų efektyviai panaudotos kiekvieno pavaldinio kūrybinės galimybės ir kvalifikacija;

23.6. nereikšti simpatijų ar antipatijų pavaldiniams, kitiems tarnautojams;

23.7. skatinti pavaldinius reikšti savo nuomonę tarnybiniais klausimais ir ją išklaudyti;

23.8. deramai įvertinti pavaldinių darbo pasiekimus;

23.9. būti reiklus ir teisingas pavaldiniams, visada savo elgesiu ir darbu rodyti jiems pavyzdį.

24. Tarnautojai su vadovais turi bendrauti korektiškai ir vykdyti visus teisėtus jų nurodymus.

Pastebėjęs vadovo klaidą, tarnautojas turi taktiškai apie tai jam pranešti.

25. Darbo metu kilę tarnautojų tarpusavio nesutarimai su kitais tarnautojais turi būti išsprendžiami savomis pastangomis, o nepavykus išspręsti – kreipiamasi į tiesioginį vadovą.

IV SKYRIUS REKOMENDACIJOS TARNAUTOJŲ ELGESIUI NE TARNYBOS METU

26. Ne tarnybos metu tarnautojams rekomenduojama:

26.1. elgtis pagal visuotinai priimtas elgesio normas, visada prisiminti, kad pagal jų elgesį sprendžiama apie visą Augalininkystės tarnybą ir jos tarnautojus;

26.2. nepiktnaudžiauti einamomis pareigomis, nenaudoti dokumentų, patvirtinančių einamas pareigas ir suteiktus įgaliojimus, siekiant paveikti kitus asmenis priimant jiems palankų sprendimą;

26.3. nepiktnaudžiauti alkoholiu, nevartoti psichotropinių ir narkotinių medžiagų ne gydymosi tikslais;

26.4. privačiame gyvenime elgtis taip, kad nenukentėtų tarnybos interesai ir tarnautojo reputacija.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

27. Laikytis šio kodekso nuostatų yra kiekvieno tarnautojo pareiga, o jų pažeidimas yra smerkiamas ir užtraukia moralinę bei gali užtraukti tarnybinę ar drausminę atsakomybę.

28. Augalininkystės tarnybos vadovybė kontroliuoja, kaip laikomasi šio kodekso nuostatų.
